



BİLGİ NOTLARI

SAYI 1 • 2023 OCAK



İLLERE GÖRE GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA BELLİ OLDU

İllere göre Gayrisafi Yurt İçi Hasıla rakamlarını sizler için inceledik.

GÜNEYDOĞU
ANADOLU İHRACATÇI
BİRLİKLERİ

Eğitim ve Ekonomik
Araştırmalar Şubesi

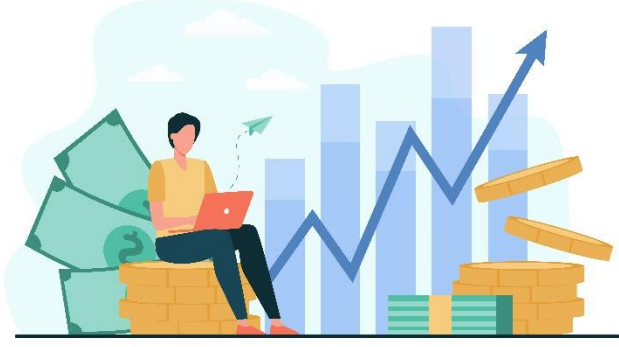
Bilgi Notları

Ocak

Bilgi-2023-01

İLLERE GÖRE GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA BELLİ OLDU

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), il düzeyinde 2021 yılı Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) verilerini kamuoyuyla paylaştı. GSYİH, bilindiği üzere belirli bir zaman aralığında üretilen tüm nihai ürünlerin, piyasa değerindeki ekonomik ölçüsüdür. GSYİH, ülkelerin ekonomik aktivitelerinin büyüklükleri hakkındaki faydalı bilgiler vermektedir. Yine GSYİH'nin nüfusa



bölünmesi ile bulunan kişi başı yurt içi hasıla sayesinde ülkeler arasında mukayese yapmak mümkün olabilmektedir. Bizler de sizler için Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri'nin faaliyet gösterdiği illerde kişi başına düşen GSYİH verilerini inceleyeceğiz.

İl düzeyinde cari fiyatlarla GSYH hesaplamalarına göre; 2021 yılında İstanbul 2 trilyon 202 milyar 155 milyon TL ile en yüksek GSYH'ye ulaştı ve toplam GSYH'den %30,4 pay aldı. İstanbul'u, 667 milyar 142 milyon TL ve %9,2 pay ile Ankara, 462 milyar 151 milyon TL ve %6,38 pay ile İzmir izledi. İl düzeyinde GSYH hesaplarında son üç sırada 6 milyar 99 milyon TL ile Tunceli, 4 milyar 967 milyon TL ile Ardahan ve 3 milyar 861 milyon TL ile Bayburt yer aldı.



Ülke genelindeki GSYİH 2021 yılında %43,6 artışla 7,2 Trilyon TL'ye ulaşırken, 81 ilimizin 61'i GSYH artışında ülke genelinin gerisinde kalmıştır. Yüzdese olarak yurt içi hasılasını en çok artıran ilk 5 ilimiz sırasıyla; Hatay, Kocaeli, Antalya, Tekirdağ ve Yalova olmuştur.

GSYH'den en yüksek payı alan ilk beş il, 2021 yılında toplam GSYH'nin %54,39'unu oluşturdu. Bu istatistikte bölgemiz illerinden Gaziantep 8.,

Kahramanmaraş 22., Diyarbakır 23., Şanlıurfa 24., Mardin 27., Malatya 30., Adıyaman 51. Ve Kilis 77. Sırada yer almıştır. Bölge şehirlerimizden sadece Gaziantep ülke genelinden daha yüksek bir oranda artış yakalamıştır.

Tablo: İllere Göre GSYİH (2019-2021, Milyon ₺)

S. No	Şehir	2019	2020	2021	Değişim (%)
	Türkiye	4.311.733	5.048.220	7.248.789	43,59
1	İstanbul	1.324.091	1.519.195	2.202.156	44,96
2	Ankara	395.794	479.032	667.142	39,27
3	İzmir	262.462	307.395	462.152	50,34
4	Kocaeli	156.515	190.845	309.313	62,08
5	Bursa	178.187	203.646	302.121	48,36
8	Gaziantep	76.732	99.286	148.588	49,66
22	Kahramanmaraş	39.034	45.782	63.004	37,62
23	Diyarbakır	41.430	47.636	62.494	31,19
24	Şanlıurfa	35.801	42.867	57.589	34,35
27	Mardin	24.025	30.001	42.541	41,80
30	Malatya	24.250	29.103	38.831	33,43
51	Adıyaman	14.239	16.875	23.236	37,69
77	Kilis	4.143	5.057	7.007	38,56

Ülke genelinde kişi başı yurt içi hasıla 2021 yılında 86.144 TL olarak hesaplanmıştır. Amerikan Doları cinsinden ise bu veri 9.592 dolar olarak gerçekleşmiştir. 13 ilimizde kişi başı milli gelir ülke ortalamasının üzerindedir. Bölge şehirlerimiz arasında bu kategoride en başarılı il 27. Sıra ile Gaziantep olmuştur. 2021 yılında Gaziantep'te kişi başı milli gelir 7.819 \$ olarak gerçekleşmiştir. Bölge illerimizin iş kollarına göre GSYİH verileri incelendiğinde, Gaziantep ve Kahramanmaraş'ta GSYİH katkısı en büyük iş kolunun Sanayi olduğu, Diyarbakır, Şanlıurfa, Malatya, Adıyaman ve Kilis'te Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri olduğu, Mardin'de ise Hizmetler olduğu ortaya çıkmaktadır.

S. No	Şehir	Kişi Başı GSYİH (₺)			Kişi Başı GSYİH (\$)		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Kocaeli	81.108	96.623	153.479	14.283	13.725	17.089
2	İstanbul	86.579	98.070	140.698	15.246	13.931	15.666
3	Tekirdağ	70.756	84.626	132.803	12.460	12.021	14.787
4	Ankara	71.039	84.767	116.933	12.510	12.041	13.020
5	Bilecik	56.947	70.701	105.199	10.028	10.043	11.713
	Türkiye Geneli	52.213	60.541	86.144	9.195	8.600	9.592
29	Gaziantep	37.449	47.613	70.228	6.595	6.763	7.819
51	Kahramanmaraş	33.958	39.429	53.862	5.980	5.601	5.997
56	Mardin	28.808	35.431	49.539	5.073	5.033	5.516
58	Kilis	29.069	35.452	48.555	5.119	5.036	5.406
60	Malatya	30.366	36.235	48.093	5.347	5.147	5.355
74	Adıyaman	22.764	26.809	36.748	4.009	3.808	4.092
77	Diyarbakır	23.751	26.914	34.964	4.182	3.823	3.893
80	Şanlıurfa	17.424	20.467	27.048	3.068	2.907	3.012

Bölge illerimizin iktisadi faaliyet kollarına göre yurt içi hasılları incelendiğinde ise; Gaziantep'te, Kahramanmaraş'ta, Malatya'da ve Adıyaman'da Sanayi, Diyarbakır'da, Şanlıurfa'da ve Kilis'te Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Mardin'de ise Hizmetler sektörünün ilk sırada olduğu gözlemlenmektedir.

İktisadi Faaliyet Kolu	Gaziantep	Kahramanmaraş	Diyarbakır	Şanlıurfa	Mardin	Malatya	Adıyaman	Kilis
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	5.129.481	5.594.743	8.748.301	11.954.732	4.349.056	3.683.770	3.051.387	984.387
Sanayi	67.634.889	25.526.896	7.047.039	7.454.519	7.462.228	9.148.529	5.528.508	1.115.360
İnşaat	6.396.756	3.013.742	4.490.251	2.952.971	1.321.181	2.540.967	1.043.590	520.073
Hizmetler	27.224.338	7.959.208	8.983.972	9.298.675	14.316.989	5.676.003	3.090.977	984.497
Bilgi ve iletişim	423.353	280.012	1.107.784	238.892	67.529	234.551	96.451	55.627
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.740.011	566.473	937.536	575.113	252.781	596.022	333.578	76.493
Gayrimenkul faaliyetleri	5.715.300	2.986.190	4.064.139	2.866.531	1.607.097	2.784.245	1.693.664	493.921
Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri	3.909.846	1.317.158	2.557.138	2.098.582	849.568	1.197.319	626.916	164.282
Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13.556.882	8.528.149	16.958.608	12.784.629	7.461.336	8.158.457	5.049.643	1.800.990
Diğer hizmet faaliyetleri	1.123.062	560.107	981.563	1.266.441	348.112	699.382	260.764	69.271
Sektörler toplamı	132.853.920	56.332.677	55.876.331	51.491.084	38.035.878	34.719.245	20.775.477	6.264.900
Vergi-sübvansiyon	15.734.494	6.671.735	6.617.688	6.098.323	4.504.762	4.111.958	2.460.534	741.981
GSYH	148.588.413	63.004.412	62.494.019	57.589.407	42.540.640	38.831.203	23.236.012	7.006.880